

Minister Klimatu i Środowiska

DSA-WPE.050.6.2025.EMD
3864360.15501742.12513467
Warszawa, 14-07-2025

Pan Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

przekazuję poniżej odpowiedź Ministerstwa Klimatu i Środowiska na interpelację Panów Posłów Jarosława Sachajki oraz Marka Jakubiaka o numerze K10INT10357 ws. zaniechania eksploatacji złoża węgla brunatnego w regionie Legnicy, największego i najtańszego źródła energii w Polsce.

Na wstępie uprzejmie informuję, że zawarte w treści interpelacji informacje nie mają związku z podjęciem jakichkolwiek formalnych decyzji w Ministerstwie Klimatu i Środowiska, lecz wynikają z wiedzy uzyskanej przez ww. posłów z artykułów prasowych, napisanych w oparciu o krótką wypowiedź Głównego Geologa Kraju – prof. Krzysztofa Galosa, udzieloną Radiu Wrocław, z której wybrano wybiórczo fragmenty dotyczące potencjalnego braku uznania złoża węgla brunatnego Legnica za złożo strategiczne. Należy również zauważyć, że informacje zawarte w interpelacji są niezgodne z obowiązującymi przepisami prawa.

Udzielenie odpowiedzi na przedłożoną interpelację stwarza dodatkową możliwość na sprostowanie informacji pojawiających się w przestrzeni publicznej.

1. Dlaczego Pani resort zaniechał eksploatacji legnickiego złoża węgla brunatnego mimo jego strategicznego znaczenia dla kraju?

W odpowiedzi na to pytanie należy podkreślić, że to przedsiębiorcy podejmują decyzję o realizacji określonego przedsięwzięcia górniczego, biorąc pod uwagę sytuację ekonomiczno-społeczną, m.in. możliwość uzyskania finansowania czy ukształtowanie rynku zbytu. Innym ważnym elementem wpływającym na podjęcie decyzji przez inwestora jest stanowisko społeczności lokalnej, które wyraża się m.in. w polityce przestrzennej gminy, w szczególności w zapisach planu ogólnego gminy¹ i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Przepisy wymagają, aby planowana działalność górnicza nie naruszała przeznaczenia nieruchomości wynikającego z ww. aktów. Jest to jeden z warunków niezbędnych do udzielenia koncesji.

Minister Klimatu i Środowiska jest organem administracji publicznej, który rozpatruje wnioski o udzielenie koncesji i zawarcie umów o ustanowienie użytkownika górniczego, tj. udziela w trybie administracyjnym i cywilnym zgody na wydobywanie kopaliny ze złoża.

¹ Alternatywnie w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy do czasu uchwalenia planu ogólnego gminy

Minister nie podejmuje więc decyzji inwestycyjnych w zakresie rozpoczęcia lub zaniechania działalności górniczej.

Do Ministra Klimatu i Środowiska (ściślej: do ministra właściwego ds. środowiska) nigdy nie wpłynął wniosek o udzielenie koncesji dotyczącej złoża „Legnica”), zatem nie mógł zająć stanowiska w przedmiotowej sprawie. Jednocześnie chciałabym zauważyć, że podana wartość zasobów bilansowych 15-40 mld t jest zawyżona, ponieważ łączne zasoby w trzech polach wynoszą 3,4 mld t.

Ponadto warto zwrócić uwagę na następujące aspekty:

- 1) niezależnie od tego, czy złoża węgla brunatnego „Legnica” podlega eksploatacji lub planowana jest jego eksploatacja, podlega ono ochronie wynikającej z przepisów prawa, w szczególności z:
 - art. 72 i 125 ustawy z 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska²;
 - art. 95 i 96 ustawy z 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze³;
 - art. 7 ust. 2 pkt 3 lit. c) i art. 13b pkt 3 lit. h) ustawy z dnia 27 marca 2003 r. ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym⁴;
 - art. 1 pkt 4 i art. 3 ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o zachowaniu narodowego charakteru strategicznych zasobów naturalnych kraju⁵.
- 2) ochrona złóż kopalin jest realizowana w procesie planowania i zagospodarowania przestrzennego. Minister Klimatu i Środowiska jest właściwy w sprawach uzgadniania projektów planów ogólnych gmin oraz projektów planów miejscowych m.in. w zakresie udokumentowanych złóż kopalin. Oznacza to w praktyce, że każdorazowo dokonuje analizy aktu pod kątem, czy planowany sposób zagospodarowania terenu ponad złożem kopaliny nie ograniczy możliwości jego eksploatacji obecnie lub w przyszłości. Przy dokonywaniu tej oceny konieczne jest również uwzględnienie stanu zagospodarowania terenu oraz potrzeb rozwoju społeczności lokalnej. Należy podkreślić jednak, że Minister, działający w tych sprawach przy pomocy Głównego Geologa Kraju, ma świadomość, że złoża węgla brunatnego stanowią bogactwo naturalne Polski. Dlatego nie jest planowana rezygnacja z ochrony złóż węgla brunatnego, a jedynie podjęcie działań zmierzających do wypracowania kompromisu, który z jednej strony umożliwi rozwój społeczności lokalnych, z drugiej zaś zabezpieczy dostępność złóż węgla brunatnego na terenach, na wypadek, gdyby potencjalna eksploatacja była w przyszłości konieczna.

Należy także zauważyć, że Minister Klimatu i Środowiska nie podjął decyzji o rezygnacji z ochrony złoża „Legnica”. Nie można bowiem tej ochrony utożsamiać wyłącznie z tym, czy złoża to zostanie uznane za złoża strategiczne w całości albo w części. Przepisy dotyczące ochrony złóż kopalin dotyczą wszystkich złóż, nie tylko złóż strategicznych.

2. Jakie analizy ekonomiczne, strategiczne i energetyczne poprzedziły tę decyzję i czy są one publicznie dostępne?

² Dz.U. z 2025 r. poz. 647

³ Dz.U. z 2024 r. poz. 1290, ze zm.

⁴ Dz.U. z 2024 r. poz. 1130, ze zm.

⁵ Dz.U. z 2018 r., poz. 1235

W odpowiedzi na pytanie nr 1 wskazano, że decyzje inwestycyjne podejmują wyłącznie przedsiębiorcy, dlatego nie jest możliwe przedstawienie analiz resortu w tym zakresie.

3. Czy resort brał pod uwagę możliwość wykorzystania technologii CCS i innych metod ograniczania emisji CO₂ w celu zminimalizowania śladów środowiskowych?

Ministerstwo Klimatu i Środowiska stoi na stanowisku, że wdrożenie technologii wychwytu i składowania CO₂ tzw. CCS⁶ może być istotnym rozwiązaniem dla Polski w procesie dekarbonizacji energochłonnego przemysłu oraz utrzymania jego konkurencyjności. Z tego względu, Ministerstwo przygotowało *List Intencyjny w sprawie rozwoju technologii wychwytywania, transportu, składowania i wykorzystania dwutlenku węgla w Polsce*, który od marca 2025 r. podpisało już ponad 40 podmiotów, w tym najważniejsi interesariusze tego rynku w Polsce. Na tej podstawie powołano trzy grupy robocze, w celu stworzenia wraz z rynkiem konkretnych rozwiązań dla dynamicznego rozwoju tego sektora gospodarki w najbliższej przyszłości:

- (I) Grupę roboczą ds. komunikacji,
- (II) Grupę roboczą ds. regulacji i finansowania oraz
- (III) Grupę roboczą ds. strategii.

Ponadto Ministerstwo pracuje obecnie nad przygotowaniem *Projektu ustawy o zasadach zarządzania transportem i składowaniem dwutlenku węgla oraz realizacji projektów inwestycyjnych w zakresie wychwytywania, transportu, składowania i wykorzystania dwutlenku węgla* (nazwa robocza), w oparciu o dotychczasowe przepisy ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne⁷. Jej zasadniczym celem jest określenie podstawowych zasad funkcjonowania infrastruktury i dostępu do usług w zakresie składowania i transportu CO₂ oraz wprowadzenia ułatwień dla realizacji projektów inwestycyjnych w tym obszarze, celem wsparcia dekarbonizacji przemysłów trudnych do zdekarbonizowania (tzw. hard-to-abate).

Jest to skomplikowany proces, gdyż mamy do czynienia z całym łańcuchem wartości, począwszy od wychwytu, przez transport i składowanie CO₂, gdzie wypracowanie regulacji dla każdego z tych osobnych elementów wymaga pogłębionej i wnikliwej analizy.

Działalność w zakresie podziemnego składowania dwutlenku węgla regulowana jest ustawą – Prawo geologiczne i górnicze. Do 2023 r. możliwe było podziemne składowanie dwutlenku węgla wyłącznie w celu przeprowadzenia projektu demonstracyjnego składowania dwutlenku węgla, jednakże żaden projekt nie został dotychczas uruchomiony. Ustawą z dnia 16 czerwca 2023 r. o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw⁸, która weszła w życie 28 października 2023 r., wprowadzono przepisy umożliwiające rozwój projektów podziemnego składowania dwutlenku węgla w zakresie:

- składowania dwutlenku węgla w górotworze również w przypadku projektów o charakterze innym niż demonstracyjny,

⁶ ang. *Carbon Capture and Storage*

⁷ Dz.U. z 2024 r., poz. 266 ze zm.

⁸ Dz.U. poz. 2029

- prowadzenia działalności polegającej na składowaniu dwutlenku węgla również w przypadku przedsięwzięć, które przewidują łączne składowanie poniżej 100 kiloton dwutlenku węgla,
- połączenia zatłaczania dwutlenku węgla do złoża w celu podniesienia ciśnienia złożowego (intensyfikacja wydobywania węglowodorów ze złóż) z działalnością w zakresie podziemnego składowania dwutlenku węgla - wykorzystanie efektu synergii i ograniczenie kosztowności technologii dwutlenku węgla.

W Ministerstwie Klimatu i Środowiska trwają prace nad projektem rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 3 września 2014 r. w sprawie obszarów, na których dopuszcza się lokalizowanie kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla⁹. Aktualnie dopuszczane jest lokalizowanie kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla jedynie w obrębie kambryjskiego zbiornika w wyłącznej strefie ekonomicznej Rzeczypospolitej Polskiej (obszar morski). Planowane jest wyznaczenie nowych obszarów, na których dopuszczane będzie lokalizowanie kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla w części lądowej, w tym w strukturach złożowych węglowodorów, oraz rozszerzenie obszaru morskiego. Przy wyznaczaniu obszarów brane są przede wszystkim pod uwagę uwarunkowania geologiczne i przyrodnicze, jak również potrzeba zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego, ochrony zdrowia i życia ludzi oraz środowiska.

Równocześnie Ministerstwo Klimatu i Środowiska przy wsparciu ww. Grupy roboczej ds. strategii rozpoczęło pracę nad przygotowaniem krajowej strategii w zakresie CCS/CCU. Podstawę do jej opracowania stanowi projekt pt. *Strategia rozwoju technologii wychwytu, transportu, utylizacji i składowania CO₂ w Polsce oraz pilotaż Polskiego Klastra CCUS*, opracowany w ramach programu GOSPOSTRATEG III, zlecony na rzecz Ministerstwa Rozwoju i Technologii. Równie ważnym czynnikiem wpływającym na rozwój tej technologii w Polsce i ich szerokiego wdrożenia jest zdaniem Ministerstwa uzyskanie akceptacji społecznej. W związku z tym planowane są przez administrację działania, które mają za zadanie wpłynąć pozytywnie na postrzeganie technologii CCS, wskazując na jej liczne zalety w procesie krajowej transformacji energetycznej, w tym brak zagrożenia dla ludzi i środowiska naturalnego.

4. Czy przeprowadzono ponowny dialog z lokalnymi społecznościami w warunkach współczesnego kryzysu energetycznego i inflacji?

Minister Klimatu i Środowiska inicjuje działania edukacyjne mające na celu uświadamianie znaczenia surowców dla bezpieczeństwa energetycznego i surowcowego oraz rozwoju gospodarczego naszego kraju.

W odpowiedzi na pytanie dotyczące ponownego dialogu dot. przeprowadzenia projektów inwestycyjnych z lokalnymi społecznościami w kontekście współczesnego kryzysu energetycznego i inflacji uprzejmie informuję, że to rolą przedsiębiorcy jest przekonanie władarzy gmin oraz społeczności lokalnej o korzyściach wynikających z prowadzenia działalności górniczej, w tym także jej zaplanowanie, aby ograniczyć negatywne skutki na środowisko.

⁹ Dz.U. poz. 1272

5. Czy Polska otrzyma jakiegokolwiek rekompensaty z funduszy UE za niewykorzystanie tak kluczowego złoża?

Uprzejmie informuję, iż kwestia ta wymaga wyjaśnienia w kontekście funkcjonowania funduszy europejskich oraz polityki energetycznej. Fundusze Unii Europejskiej, a w szczególności fundusze polityki spójności, nie stanowią mechanizmu służącego do wypłaty rekompensat za niewykorzystane zasoby surowcowe. Ich głównym celem jest wsparcie finansowe w szczególności działań inwestycyjnych, w tym w zakresie rozwoju infrastruktury, innowacji i transformacji gospodarczej, ze szczególnym uwzględnieniem zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska.

W obszarze energetyki fundusze te są wykorzystywane m.in. do realizacji projektów sprzyjających przejściu na nisko- i zeroemisyjne źródła energii, modernizację sieci przesyłowych i dystrybucyjnych oraz poprawie efektywności energetycznej. Dzięki temu możliwe jest wsparcie transformacji energetycznej, która jest priorytetem zarówno dla Polski, jak i całej Unii Europejskiej.

Mając na uwadze powyższe, Polska koncentruje się na efektywnym wykorzystaniu dostępnych środków unijnych na inwestycje wspierające transformację energetyczną oraz zrównoważony rozwój gospodarczy.

Ponadto, w nawiązaniu do Terytorialnego Planu Sprawiedliwej Transformacji (TPST), uprzejmie informuję, iż rejon Legnicy nie został objęty Funduszem Sprawiedliwej Transformacji (FST) w ramach zatwierdzonych przez Komisję Europejską Terytorialnych Planów Sprawiedliwej Transformacji (TPST) dla Dolnego Śląska. Zgodnie z przyjętym podziałem, wsparcie z FST w województwie dolnośląskim obejmuje wyłącznie subregion wałbrzyski, który zawiera następujące powiaty: wałbrzyski, kłodzki, świdnicki, ząbkowicki oraz dzierzoniowski, a także miasto Wałbrzych. Jednocześnie, przedstawienie przez władze lokalne planu transformacji regionu legnickiego, pozwoliłoby podjąć rozmowy z Komisją Europejską nad uwzględnieniem tego regionu, przy kolejnej puli środków w ramach Funduszu Sprawiedliwej Transformacji.

6. Czy ministerstwo bierze odpowiedzialność za potencjalne niedobory energii i wzrost kosztów dla gospodarstw domowych wskutek tej decyzji?

Ministerstwo Klimatu i Środowiska planuje transformację energetyczną, która zapewnia niezależność i bezpieczeństwo energetyczne, spadek kosztów wytwarzania energii i wzmacnianie konkurencyjności krajowej gospodarki.

Obecne strategie i plany Polski przewidują stopniowe odejście od wykorzystania węgla (kamiennego i brunatnego) przy wzmocnieniu bezpieczeństwa energetycznego. Transformacja klimatyczno-energetyczna zakłada rozwój odnawialnych źródeł energii (i energetyki jądrowej w długiej perspektywie), co będzie stopniowo zmniejszało zapotrzebowanie na paliwa kopalne (węgiel, gaz ziemny, ropę naftową) i ich udział w krajowym miksie energetycznym w kolejnych latach. W MKiŚ trwają prace nad aktualizacją „Krajowego Planu na rzecz Energii i Klimatu na lata 2021-2030” (aKPEiK), który jest kluczowym elementem działań na rzecz ochrony środowiska, klimatu, poprawy bezpieczeństwa energetycznego Polski i przede wszystkim obniżenia cen energii. aKPEiK

wskazuje na przyszłą dominującą rolę odnawialnych źródeł energii, które mogą wytwarzać energię z zasobów krajowych, lokalnie. Istotną korzyścią w tak ukierunkowanym procesie transformacji jest obniżenie i docelowa eliminacja importu paliw kopalnych czy opłat za wykorzystanie energii z paliw kopalnych (np. opłaty za pozwolenia na emisje). Wykorzystanie OZE oznacza także wysoki poziom niezależności energetycznej, gdyż energia produkowana jest z lokalnie dostępnych zasobów.

Priorytetem ministerstwa przy planowaniu transformacji energetycznej jest bezpieczeństwo dostaw energii. W ramach prac nad projektem aKPEiK, MKiŚ przygotowało m.in. symulację zapotrzebowania na energię elektryczną w Polsce na najbliższe lata. Szczegóły dostępne są w Załączniku 1. do aKPEiK Scenariusz aktywnej transformacji oraz Załączniku 2. do aKPEiK Scenariusz transformacji w ścieżce zbliżonej do „biznes jak zwykle”, dostępnych publicznie na stronie <https://www.gov.pl/web/klimat/projekt-krajowego-planu-w-dziedzinie-energii-i-klimatudo-2030-r--wersja-do-konsultacji-publicznych-z-102024-r>.

Równocześnie zwracam uwagę, że za zapewnienie bezpieczeństwa i ciągłości dostaw energii elektrycznej na poziomie operacyjnym odpowiedzialny jest operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego (dalej OSP), którego funkcję pełnią Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. (dalej PSE). Zgodnie z art. 9c ust. 2 pkt 1 ustawy – Prawo energetyczne (dalej UPE)¹⁰, OSP jest odpowiedzialny za „bezpieczeństwo dostarczania energii elektrycznej poprzez zapewnienie bezpieczeństwa funkcjonowania systemu elektroenergetycznego i odpowiedniej zdolności przesyłowej w sieci przesyłowej elektroenergetycznej”, a także zgodnie z pkt 4 za „zapewnienie długoterminowej zdolności systemu elektroenergetycznego w celu zaspokajania uzasadnionych potrzeb w zakresie przesyłania energii elektrycznej w obrocie krajowym i transgranicznym, w tym w zakresie rozbudowy sieci przesyłowej, a tam gdzie ma to zastosowanie, rozbudowy połączeń z innymi systemami elektroenergetycznymi”.

Zapewnienie ciągłości dostaw energii elektrycznej jest działaniem ciągłym i realizowanym na bieżąco. W ocenie Ministerstwa Klimatu i Środowiska (dalej MKiŚ) OSP dysponuje niezbędnymi narzędziami do zapewnienia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, w tym możliwością dostosowania pracy jednostek wytwórczych centralnie dysponowanych, a także pracą jednostek wytwórczych niebędących centralnie dysponowanymi oraz aktywnością innych uczestników rynku energii elektrycznej (np. odpowiedzi odbioru, magazynów energii, transgranicznej wymiany energii elektrycznej). Działalność ta ma miejsce w ramach usług systemowych oraz na rynku bilansującym, na którym poza energią bilansującą nabywane są również moce bilansujące. Ponadto, środkiem służącym do zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego jest rynek mocy, który zapewnia wynagrodzenie dla jednostek wytwórczych i innych uczestników rynku, którzy zapewniają dostępność mocy w systemie elektroenergetycznym.

W odniesieniu do kwestii kosztów dla gospodarstw domowych pragnę zauważyć, że najbardziej skuteczną ścieżką do długofalowego obniżenia cen energii jest zwiększenie udziału najtańszych źródeł energii w krajowym miksie energetycznym. Przy czym, średni jednostkowy koszt sprzedanej energii z własnej produkcji w podziale na źródła w Polsce w I poł. 2024 r. kształtował się następująco:

- koszt energii z elektrowni opartych na węglu kamiennym: **818 zł/MWh**,
- koszt energii z elektrowni opartych na węglu brunatnym: **713 zł/MWh**,

¹⁰ ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz.U. z 2024 r. poz. 266, 834 i 859)

- koszt energii z elektrowni na biomasę: **582 zł/MWh**,
- koszt energii z elektrowni gazowych (gaz ziemny): **559 zł/MWh**,
- koszt energii z elektrowni fotowoltaicznych: **411 zł/MWh**,
- koszt energii z elektrowni wiatrowych: **289 zł/MWh**.

Powyższe zestawienie cen rynkowych z 2024 r. dowodzi, iż najbardziej skuteczną ścieżką do długofalowego obniżenia cen energii jest zwiększenie udziału najtańszych źródeł energii w krajowym miksie energetycznym, tj. udziału energii z elektrowni wiatrowych i el. fotowoltaicznych. Cena energii z elektrowni wiatrowych jest ponad dwukrotnie niższa niż cena energii ze źródeł na węgiel kamienny i węgiel brunatny, oraz o ok. 50% niższa niż cena energii z elektrowni na biomasę lub el. gazowych. Podobne różnice utrzymują się przy porównaniu technicznego jednostkowego kosztu wytworzenia energii, czyli *kosztu wytworzenia energii bez uwzględnienia kosztu emisyjności poszczególnych źródeł (tj. kosztu zakupu ETS)*.

Również prognozy przeprowadzone w ramach prac nad Krajowym Planem w dziedzinie Energii i Klimatu 2030 wskazują, iż transformacja w kierunku gospodarki zeroemisyjnej (netto) będzie skutkować spadkiem cen energii. Oba scenariusze WEM i WAM do projektu aKPEiK pokazują konsekwentny spadek kosztów wytwarzania energii elektrycznej o ok. 13% do 2030 r. i o 33% do 2040 r. (WAM) w porównaniu z prognozami na 2025 r. Ten efekt, przy jednocześnie istotnym wsparciu inwestycyjnym ze środków publicznych (krajowych i unijnych) dostępnych w perspektywie do 2030 r., może i powinien przełożyć się na realną stabilizację i docelowy spadek cen energii. Głównym czynnikiem ryzyka wzrostu cen jest nieosiągnięcie zamierzonego tempa transformacji, zwłaszcza inwestycji towarzyszących rozwojowi OZE.

Aby ceny energii elektrycznej były na akceptowalnym poziomie i w mniejszym stopniu obciążały budżety odbiorców niezbędne jest konsekwentne wdrażanie przede wszystkim następujących polityk:

- ✓ Eliminacja paliw kopalnych z energetyki (obciążonych kosztami uprawnień do emisji i paliw),
- ✓ Rozwój najtańszych źródeł energii – przede wszystkim farm wiatrowych i PV,
- ✓ Rozwój magazynowania energii i rynku biometanu, co wpłynie na elastyczność systemu,
- ✓ Rozwój energetyki obywatelskiej, w sposób umożliwiający redukcję kosztów dystrybucyjnych i systemowych,
- ✓ Rozwój rynku detalicznego – uatrakcyjnienie taryf dynamicznych.

W średniej perspektywie czasowej, rozwój OZE może zastępować pracę dotychczasowych elektrowni konwencjonalnych. Nadwyżki energii powinny być magazynowane i wykorzystywane, gdy energii z OZE jest zbyt mało. Docelowo rezerwę powinien stanowić gaz odnawialny – biometan. W dłuższej perspektywie część zapotrzebowania na energię pokryta zostanie z energetyki jądrowej. Ważna jest także odpowiednia wycena wszystkich elementów systemu i określenie atrakcyjnych taryf. Tak skomponowany model rynku pozwoli na długofalową i trwałą redukcję cen energii dla wszystkich grup odbiorców, w tym gospodarstw domowych, przemysłu i sektora usług.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Urszula Zielińska
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ - podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Pani Rita Kameduła-Tomaszewska, Dyrektor Departamentu Spraw Parlamentarnych
w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów